

اجلاس ژوئن ۲۰۰۷ شورای حکام

قبل از برگزاری اجلاس ژوئن ۲۰۰۷ نیز شاهد برخی تحولات هستیم. در ۲۰ فروردین ۱۳۸۶ (۲۰۰۷/۴/۹) جمهوری اسلامی ایران ورود به مرحله تولید صنعتی سوخت هسته‌ای و قرارگرفتن در زمره کشورهای تولید کننده سوخت هسته‌ای را با حضور رئیس جمهور، مقامات عالی‌رتبه کشور، دانشمندان هسته‌ای کشور و همچنین سفرای کشورهای دوست، در مجتمع غنی‌سازی نطنز جشن گرفت. در واقع، ۷ ماه پس از دستیابی به فناوری آب سنگین و تولید آن، و ۱ سال پس از اعلام تکمیل چرخه سوخت هسته‌ای در مقیاس آزمایشگاهی، پیشرفت بزرگ بعدی هسته‌ای در ۲۰ فروردین ماه ۱۳۸۶ حاصل شد. این روز، روز ملی فن‌آوری هسته‌ای نام گرفت.

هیات جمهوری اسلامی ایران در ۵ اردیبهشت ۱۳۸۶ (۲۰۰۷/۴/۲۵) در آنکارا با سولانا مذاکره نمود. دکتر لاریجانی درخصوص نتایج این مذاکرات اظهار داشت: دیدار با سولانا بسیار خوب بود و این مذاکرات به زودی ادامه می‌یابد. فکر می‌کنم در یک سری امور به وحدت نظر نزدیک شدیم. در این دیدار، راهکارهای جدیدی مطرح شد که جزئیات آن‌ها بعداً اعلام خواهد شد. سولانا نیز درخصوص نتایج مذاکرات گفت: دیدار مثبتی بود و ما رو به جلو حرکت می‌کنیم. فضای مذاکرات بسیار خوب بود و ما به مذاکرات خود ادامه خواهیم داد. در ادامه مذاکرات آنکارا، طرفین مذاکرات خود را در ۹ خرداد ۱۳۸۶ (۲۰۰۷/۵/۳۰) در مادرید دنبال کردند. دکتر لاریجانی، مذاکرات انجام شده را مفید و سازنده خواند و اظهار داشت که این مذاکرات به زودی ادامه خواهد یافت. سولانا نیز گفت که در این مذاکرات در مورد برخی موضوعات مهم پیشرفت‌هایی صورت گرفت. وی، در مورد به نتیجه رسیدن مذاکرات ابراز امیدواری کرد. این مذاکرات در ۱ تیر ۱۳۸۶ (۲۰۰۷/۶/۲۲) در لیسبون ادامه یافت. در ادامه مذاکرات آنکارا و مادرید، در مذاکرات لیسبون طرفین تفاهم کردند که ایران و آژانس درخصوص تهیه مدالیتی حل و فصل موضوعات باقی مانده با یکدیگر مذاکره نمایند. طبیعتاً، لازمه انجام این کار این بود که فضای سازنده ناشی از مذاکرات ایران و آژانس با اقدامات غیرسازنده برخی کشورها تخریب نگردد و در این خصوص نیز تفاهم سیاسی به عمل آمد. سخنگوی سولانا، مذاکرات لیسبون را بسیار سازنده خواند و گفت: یک روز قبل از این دیدار، دکتر لاریجانی در وین با محمد البرادعی دیدار کرد و طرفین درخصوص موضوعات باقی مانده پیشرفت‌هایی داشتند. این گام مثبت برای کمک به اعتمادسازی بود. وی، همچنین گفت سولانا امیدوار است که همکاری ایران و آژانس به ایجاد یک فضای مثبت کمک کند و اجازه دهد تا تماس‌ها ادامه یابد. در نتیجه مذاکرات سیاسی، در همین روز اعلام گردید که ایران و آژانس در وین تفاهم کردند چارچوب (مدالیتی) حل و فصل موضوعات باقی مانده را ظرف مدت ۶۰ روز تهیه نمایند.

در اجلاس ژوئن ۲۰۰۷ شورای حکام، مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی گزارش خود درخصوص اجرای موافقت نامه پادمان در جمهوری اسلامی ایران را ارائه نمود. از آنجا که پس از صدور قطعنامه غیرقانونی ۱۷۳۷ شورای امنیت، اجرای کد ۳/۱ اصلاح شده ترتیبات فرعی توسط جمهوری اسلامی ایران متوقف و ایران به کد ۳/۱ سال ۱۹۷۶ بازگشت، از این اجلاس به بعد در کنار مباحث سیاسی چون تعلیق، پروتکل الحاقی، راکتور تحقیقاتی ۴۰ مگاواتی آب سنگین اراک، شاهد طرح این موضوع نیز در اجلاس‌های شورا و گزارش‌های مدیرکل آژانس هستیم. لازم به ذکر است که در گزارش ژوئن ۲۰۰۷ مدیرکل بار دیگر بر قادر بودن آژانس در راستی آزمایی عدم انحراف مواد و فعالیت‌های هسته‌ای در ایران تأکید شده است.

نماینده جمهوری اسلامی ایران نیز با قرائت بیانیه‌ای اظهار داشت از آنجا که تمام فعالیت‌های هسته‌ای ایران تحت اهداف صلح آمیز قرار دارد و آژانس نیز بر عدم انحراف این فعالیت‌ها مکرراً صحه گذاشته است، لذا توجیهی برای باقی ماندن موضوع هسته‌ای در دستورکار شورای حکام وجود ندارد و اجرای پادمان در ایران باید به صورت عادی درآید. در این بیانیه همچنین بر عزم جمهوری اسلامی ایران بر استفاده از تمامی انواع فناوری‌های صلح آمیز هسته‌ای در کنار پایبندی به تعهداتش تأکید شده است. نماینده جمهوری اسلامی ایران تأکید کرد که تمامی فعالیت‌های هسته‌ای از جمله غنی سازی تحت نظارت کامل آژانس قرار دارند و علیرغم تصویب قطعنامه‌های غیرقانونی شورای امنیت، ایران همچنان به تعهدات خود بر اساس NPT و موافقت نامه پادمان احترام می‌گذارد.

جنبش عدم تعهد نیز با صدور بیانیه‌ای با استناد به گزارش مدیرکل آژانس مبنی بر راستی آزمایی عدم انحراف در فعالیت‌های هسته‌ای ایران، بر ضرورت آغاز مذاکرات بدون پیش شرط میان طرفین تأکید کرد و از آن‌ها خواست تا از هرگونه تصمیم شتاب زده خودداری نمایند. عدم تعهد همچنین فشار و دخالت‌ها در کار آژانس و روند راستی آزمایی را شدیداً محکوم کرد.

در پایان بحث درخصوص موضوع هسته‌ای ایران نیز رئیس شورای حکام با ارائه یک جمع‌بندی از مباحث مطرح شده، به این موضوع خاتمه داد.

۱. گزارش مدیرکل آژانس در خصوص اجرای موافقت نامه پادمان در ایران^۱

الف) فعالیت های مرتبط با غنی سازی و بازفرآوری

از تاریخ ۲۲ فوریه ۲۰۰۷ ایران همچنان به آزمایش ماشین ها به صورت انفرادی و نیز آبشار ها در کارخانه نیمه صنعتی غنی سازی سوخت نظنز ادامه داده است. در پرتو تعداد رو به افزایش سانتریفوژ های نصب شده در کارخانه غنی سازی سوخت، در ۲۲ مارس ۲۰۰۷ ایران با یک رهیافت پادمانی اصلاح شده برای آن تأسیسات موافقت کرد که علاوه بر بازرسی های موقتی ماهانه و بازدیدهای راستی آزمایی اطلاعات طراحی، ترکیبی از بازرسی های سرزده و اقدامات کنترل و نظارت را شامل می شود. اولین بازرسی سرزده در تاریخ ۱۳ می ۲۰۰۷ انجام شد. آژانس استفاده از سلول های داغ در رآکتور تحقیقاتی تهران و در تأسیسات تولید مولیبدوم، ید و رادیو ایزوتوپ زنون را از طریق بازرسی ها و راستی آزمایی اطلاعات طراحی نظارت نموده است. هیچ نشانه ای از انجام فعالیت های بازفرآوری در این تأسیسات مشاهده نشد.

ب) پروژه های مربوطه به آب سنگین

تصاویر ماهواره ای نشان می دهد که ساخت رآکتور IR - ۴۰ و فعالیت کارخانه تولید آب سنگین ادامه دارد.

ج) موضوعات باقیمانده

ایران به درخواست های گذشته آژانس در ارتباط با مسائل زیر پاسخ نداده است: آلودگی اورانیوم در تجهیزات مرکز تحقیقات فیزیک، دستیابی ایران به فن آوری سانتریفوژ p1 و p2، اسناد مربوط به اورانیوم فلزی. در ۱۸ آوریل و ۲ می ۲۰۰۷ ایران اطلاعاتی را درباره منشأ آلودگی اورانیوم با غنای بالای یافت شده در نمونه های محیطی گرفته شده ارائه نمود.

د) تبدیل اورانیوم

آژانس، راستی آزمایی سیاهه فیزیکی سالانه (PIV) تأسیسات تبدیل اورانیوم (UCF) را در مارس ۲۰۰۷ انجام داد. در طول این راستی آزمایی، ایران ۲۶۹ تن UF₆ را برای انجام راستی آزمایی توسط

^۱ GOV/۲۰۰۷/۲۲, ۲۳ May ۲۰۰۷.

آژانس ارائه نمود که تمام آن تحت اقدامات کنترلی و نظارت آژانس قرار دارد. آژانس در حال ارزیابی نتایج این راستی آزمایی می باشد.

ه) اطلاعات طراحی

در ۲۹ مارس ۲۰۰۷ ایران به آژانس اطلاع داد که اجرای کد اصلاحی ۳/۱ را که در سال ۲۰۰۳ پذیرفته بود اما تاکنون توسط پارلمان تصویب نشده را به حالت تعلیق در آورده و به اجرای نسخه کد ۳/۱ سال ۱۹۷۶ بازمی گردد، کدی که طبق آن ارائه اطلاعات طراحی برای تأسیسات جدید به طور معمول بیش از ۱۸۰ روز قبل از ورود مواد هسته ای برای اولین بار به تأسیسات مورد نیاز نمی باشد. در نامه ای به تاریخ ۳۰ مارس ۲۰۰۷، آژانس از ایران درخواست کرد که در تصمیم خود تجدیدنظر کند. ایران موضوع حق آژانس برای راستی آزمایی اطلاعات طراحی را که طبق قانون اصلاحی ۳/۱ درباره راکتور IR-۴۰ در اراک ارائه شده بود را مطرح نموده است. مبنای نظر ایران این است که تحت نسخه ۱۹۷۶ کد ۳/۱ که ایران به آن بازگشته است، راستی آزمایی چنین اطلاعاتی با توجه به مرحله مقدماتی ساخت این تأسیسات (این که زمان بسیاری به دریافت مواد هسته ای مانده است) و فعالیت های قبلی آژانس در اراک، توجیه پذیر نیست.

و) جمع بندی

- اگرچه آژانس قادر است عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران را راستی آزمایی کند، آژانس همچنان قادر نیست پیشرفت بیشتری در تلاش های خود برای راستی آزمایی برخی از ابعاد مربوط به دامنه و ماهیت برنامه هسته ای ایران داشته باشد.
- طبق موافقت نامه پادمان NPT ، ایران به آژانس دسترسی به مواد هسته ای اظهارشده را داده است و گزارش های حسابرسی مواد هسته ای را درباره مواد و تأسیسات هسته ای اظهارشده فراهم نموده است.
- ایران اجرای کد اصلاحی ۳/۱ ترتیبات فرعی را درباره ارائه زودهنگام اطلاعات طراحی متوقف کرده است و اجازه اجرای راستی آزمایی اطلاعات طراحی در راکتور IR-۴۰ را نداده است.

- تا زمانی که ایران به موضوعات راستی آزمایی بلندمدت گذشته نپردازد و پروتکل الحاقی و اقدامات شفاف سازی مورد نیاز را اجراء نکند، آژانس قادر نخواهد درباره وجود مواد و فعالیت های هسته ای اظهارنشده در ایران اطمینان بدهد.
- ایران فعالیت های مربوط به غنی سازی را تعلیق نکرده است. ایران همچنان به فعالیت کارخانه نیمه صنعتی غنی سازی سوخت ادامه می دهد. ایران همچنین به ساخت کارخانه غنی سازی سوخت ادامه داده و تزریق UF_6 به آبشارها را آغاز کرده است. ایران همچنین به پروژه های مربوط به آب سنگین ادامه داده است. ساخت رآکتور IR-40 و فعالیت کارخانه تولید آب سنگین ادامه دارد.

۲. بیانیه جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

آقای رئیس

در ابتدا مایلم همبستگی هیات نمایندگیم را با بیانیه ای که هم اکنون توسط نماینده محترم کوبا از سوی جنبش عدم تعهد در این نشست ارائه شد، اعلام نمایم. ایران کاملاً از مواضع مطرح شده در آن حمایت می کند.

بار دیگر گزارش مدیر کل (GOV/۲۰۰۷/۲۲) مجدداً تأیید کرد که «آژانس توانسته است عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران را راستی آزمایی نماید». علاوه بر آن، مدیرکل در سخنان افتتاحیه این نشست تأیید نمود که «ایران بر اساس موافقت نامه پادمان همچنان به آژانس اجازه دسترسی به مواد و تأسیسات هسته ای خود شامل تأسیسات غنی سازی نطنز را داده است و آژانس توانسته است تأیید نماید که هیچ مواد هسته ای در ایران منحرف نشده است».

اجازه دهید به شورای حکام خاطرنشان سازم که این اولین بار نیست که آژانس عدم انحراف برنامه صرفاً صلح آمیز هسته ای ایران را تأیید می کند و حداقل این حقیقت را بارها و بارها در موقعیت های مختلف در چندسال گذشته تأیید کرده است و من در زیر به تعدادی از آن ها اشاره می کنم:

- بند ۲۷ گزارش فوریه ۲۰۰۷: «آژانس قادر است عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران را تأیید نماید».
- بند ۲۱ گزارش نوامبر ۲۰۰۶: «آژانس قادر است عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران را تأیید نماید».
- بند ۲۲ گزارش اوست ۲۰۰۶: «آژانس هیچ گواهی دال بر انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران از فعالیت های صلح آمیز هسته ای نیافته است».
- بند ۵۳ گزارش فوریه ۲۰۰۶: «همانطور که در نوامبر ۲۰۰۴ و بار دیگر در سپتامبر ۲۰۰۵ به شورا اعلام شد، تمامی مواد اظهارشده هسته ای در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته اند».
- بند ۵۱ گزارش سپتامبر ۲۰۰۵: «همانطور که در گزارش نوامبر ۲۰۰۴ به شورا خاطرنشان گردید، تمامی مواد هسته ای اظهارشده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته اند و بر آن اساس این مواد به سوی فعالیت های ممنوعه منحرف نشده اند».

^۱ این بیانیه توسط علی اصغر سلطانی، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

- بند ۱۱۲ گزارش نوامبر ۲۰۰۴: «تمام مواد هسته ای اظهارشده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته اند و بر آن اساس، این مواد به سوی فعالیت های ممنوعه منحرف نشده است».
- بند ۵۲ گزارش نوامبر ۲۰۰۳: «تاکنون هیچ نشانه ای گواه بر این که مواد هسته ای اظهارنشده قبلی و فعالیت های اشاره شده در بالا (در گزارش مدیر کل) به برنامه تسلیحات هسته ای مربوط باشند، یافت نشده است».

علاوه بر آن، در گزارش اجرای پادمان (SIR)، ایران هر ساله از جمله کشورهای عضوی می باشد که «دبیرخانه توانسته است نتیجه گیری نماید مواد هسته ای اظهارشده در چارچوب فعالیت های صلح آمیز باقی مانده اند». با توجه به واقعیت های اشاره شده در گزارش های فوق الذکر، آژانس وظیفه خود را در تضمین عدم انحراف فعالیت های هسته ای صلح آمیز ایران انجام داده است و از آنجایی که تمام فعالیت های هسته ای ایران برای اهداف صلح آمیز هستند، هیچ توجیهی برای این که موضوع در دستورکار شورای حکام باقی بماند وجود ندارد و پادمان باید به صورت عادی اجراء شود. همانطور که همه ما می دانیم، اخیراً تعداد اندکی از کشورها به مدیرکل در ارتباط با اظهارات مبتنی بر واقعیت وی درباره وضعیت اخیر توانمندی فنی غنی سازی اورانیوم ایران و نیز ضرورت حل و فصل صلح آمیز موضوع هسته ای ایران از طریق گفتگو و مذاکره، تذکر دادند. اینگونه مداخله های غیرمنطقی با انگیزه های سیاسی در یک موضوع کاملاً فنی، یقیناً اعتبار و جایگاه اجرائی دبیرخانه را به مخاطره می افکند. این امر نقض صریح ماده ۷ اساسنامه آژانس است که اعلام می کند «همه اعضا متعهد می شوند به جایگاه بین المللی مدیرکل و کارکنان احترام بگذارند و در پی اعمال نفوذ بر آن ها در اجرای وظایفشان برنمایند»

لازم به ذکر نیست که به اصطلاح «فعالیت های اظهارنشده گذشته» عبارتی گمراه کننده است، چرا که ایران هیچ تعهد قانونی جهت اعلام ساخت این تأسیسات قبل از واردکردن مواد هسته ای به آن ها نداشته است. لازم است بار دیگر تأکید شود که تمامی فعالیت های هسته ای گذشته ایران که بر اساس اساسنامه و موافقت نامه جامع پادمان باید اظهار می شدند، اعلام شده بودند. همچنین باید تأکید شود که هیچ یک از آن ها چه بر اساس اساسنامه و چه بر طبق معاهده منع گسترش (NPT)، فعالیت ممنوعه نیستند.

آژانس تأکید نموده است که ارزیابی فقدان وجود مواد هسته ای اظهارنشده در کشورهای عضو یک موضوع زمان بر است. همانطور که در گزارش اجرای پادمان (SIR) ۲۰۰۶ آمده است، بیش از ۱۲۰ کشور شامل بیش از ۱۰ کشور صنعتی که دارای فناوری هسته ای پیشرفته هستند تأییدیه عدم

وجود مواد و فعالیت هسته ای اظهارنشده را دریافت نکرده‌اند. بنابراین، برجسته کردن موضوع ایران در این رابطه به هیچ وجه قابل توجیه نیست.

دستاوردهای علمی و فنی همچون فناوری هسته ای، میراث مشترک بشریت هستند و باید برای صلح، سلامتی و سعادت مردم جهان مورد استفاده قرار گیرند. اجازه دهید بار دیگر روشن نمایم که جمهوری اسلامی ایران در عین حال که برپایه تعهدات قانونی و مذهبی خود مخالف تسلیحات کشتار جمعی است، در پی تمامی انواع فناوری های صلح آمیز برای سعادت مردم خود بر اساس حقوق غیرقابل انکار شناخته شده در حقوق بین الملل از جمله اساسنامه آژانس و معاهده منع گسترش، خواهد بود.

باوجود محدودیت های شدید تحمیل شده علیه ایران طی سه دهه گذشته که هیچ گزینه ای برای ایران به جز اتکای به خود در فعالیت های صرفاً صلح آمیز و قانونی هسته ای خود باقی نگذاشت، ایران اکنون بر فناوری غنی سازی اورانیوم برای تولید سوخت مسلط شده است. تمامی فعالیت های غنی سازی تحت نظارت کامل پادمان آژانس بوده و همچنان بازرسان بر آن نظارت مستمر دارند. در این رابطه، مایلم تا بار دیگر بر موارد زیر تأکید کنم:

- ایران به موافقت نامه پادمان (INFCIRC/۲۱۴) معاهده منع گسترش پایبند است.
- تمامی فعالیت های غنی سازی چه در سطح آزمایشگاهی و چه در سطح صنعتی، تحت نظارت کامل پادمان آژانس قرار دارند.
- تمامی مواد هسته ای به ویژه UF_6 تولیدشده و مواد غنی شده، تحت مهر و موم و نظارت ۲۴ ساعته دوربین های آژانس قرار دارند.
- علی رغم تصویب قطعنامه های غیرقانونی و غیرمنطقی شورای امنیت که دولت ایران را مجبور کرد تا در واکنش به آن ها اقداماتی را جهت اجرای قانون مصوب مجلس اتخاذ نماید، ایران همچنان به تعهدات خود بر اساس NPT احترام گذاشته و مطابق با موافقت نامه پادمان خود اقدام کرده است. حتی به عنوان یک گام عمده و جهت نشان دادن تداوم همکاری خود با آژانس، ایران با بازرسی های سرزده از تاسیسات غنی سازی موافقت کرده است و همانطور که توسط مدیرکل گزارش شده، این بازرسی ها اجراء شده است.
- ✓ همانطور که توسط مدیرکل بار دیگر در آخرین گزارشش تأیید شده است، هیچ فعالیت بازرآوری در ایران صورت نگرفته است، از اینرو، درخواست شورای امنیت سازمان ملل در قطعنامه های غیرقانونی اش برای تعلیق چنین فعالیت هایی به هیچ وجه منطقی نیست.

در انتها من مایلم تاکید نمایم که: موضوع هسته ای ایران تنها باید در چارچوب آژانس بین المللی انرژی اتمی به عنوان تنها سازمان بین المللی فنی مرتبط، مورد بررسی قرار گیرد. همانطور که ثابت شده، درگیر شدن شورای امنیت در این موضوع کاملاً فنی که به آژانس بین المللی انرژی اتمی تعلق دارد، نه تنها به حل و فصل موضوع کمکی نکرده، بلکه برعکس منجر به پیچیده تر شدن بیشتر موضوع شده است. همانطور که همواره اعلام شده، ایران کاملاً آماده است تا در صورتی که ابهامی در مورد فعالیت های هسته ای اش وجود دارد، آن ها را برطرف سازد. ایران بر این عقیده است که مسیر درست حل مسائل هسته ای از طریق گفتگو و مذاکره بدون پیش شرط است. اگر اراده واقعی و صادقانه سیاسی وجود داشته باشد، روند کنونی مذاکرات میان ایران و طرف های مقابل منجر به نتایج ملموس و درنهایت، حل مسالمت آمیز موضوع خواهد شد.

۳. بیانیه عدم تعهد در شورای حکام

آقای رئیس

۱. من از طرف گروه غیرمتعهدها در وین کمال احترام و تشکر را جهت امکان ارائه این بیانیه ابراز می دارم.
۲. در ابتدا تمایل دارم تا تشکر خود را از مدیرکل برای ارائه گزارش جامع خود طی سند GOV/۲۰۰۷/۲۲ ابراز نمایم. ما همچنین تشکر خود را از دبیرخانه آژانس برای ارائه خلاصه فنی در این گزارش ابراز می داریم.
۳. گروه غیرمتعهدها از این فرصت استفاده می کند تا اصول و مواضع خود را درخصوص این موضوع همانگونه که در سند نهایی چهاردهمین اجلاس سران دولت های عضو گروه غیرمتعهد طی ۱۵ و ۱۶ سپتامبر ۲۰۰۶ در هاوانای کوبا پیرامون موضوع هسته ای جمهوری اسلامی ایران صادر گردید، مورد یادآوری قرار دهد.
۴. گروه غیرمتعهدها این نکته را مورد یادآوری قرار می دهد که در سند GOV/۲۰۰۷/۲۲ مدیرکل آژانس یک بار دیگر تأکید کرده که آژانس هیچگونه اسناد و شواهدی دال بر انحراف فعالیت ها و مواد هسته ای به سمت اهداف ممنوعه پیدا نکرده و نیز همه مواد هسته ای اظهارشده مورد حسابرسی قرار گرفته و آژانس قادر است تا عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران را مورد تأیید قرار دهد.
۵. گروه غیرمتعهدها همچنین یادآوری می کند که مدیرکل گزارش داده که هیچ نوع علائمی مبنی بر فعالیت های بازفرآوری در ایران وجود ندارد.
۶. گروه غیرمتعهدها همچنین اطلاعاتی شامل بند ۴ گزارش را که براساس آن ایران با یک چارچوب پادمانی اصلاح شده برای تأسیسات غنی سازی سوخت در نظنز موافقت کرده را یادآوری می نماید که شامل بازرسی در فاصله ماهانه و بازدید مربوط به راستی آزمایشی اطلاعات طراحی یعنی ترکیبی از بازرسی های سرزده و اعلام نشده و اقدامات نظارتی و کنترلی می شود. غیرمتعهدها یادآوری می کنند که اولین بازرسی اعلام نشده و ناگهانی در ۱۳ می ۲۰۰۷ صورت گرفت. گروه غیرمتعهدها همچنین تأکید می کند که هر فعالیت هسته ای قانونی تحت نظارت پادمان آژانس هیچ نگرانی را به وجود نمی آورد.

۷. گروه غیرمتعهدها ملاقات های اخیر میان مسئولان عالی ایران و اتحادیه اروپا را مورد یادآوری قرار می دهد. در این خصوص، گروه غیرمتعهدها کشورهای درگیر را به اجتناب از هرگونه تصمیم شتاب زده و همچنین ضرورت توجه به تمامی طرح ها و مذاکرات بدون پیش شرط برای رسیدن به یک راه حل قابل قبول چندجانبه و صلح آمیز، فرا می خواند.

۸. غیرمتعهدها از فرصت استفاده کرده و اعتماد کامل خود را به مواضع بی طرفانه و حرفه ای دبیرخانه و مدیرکل آن جناب آقای دکتر البرادعی ابراز می نماید. مطابق با این اعتماد، گروه غیرمتعدها قویاً هرگونه فشار یا دخالت زائد و بی جهت در فعالیت های آژانس به ویژه در روند راستی آزمایی آن که می تواند اعتبار و اثربخشی آن را به مخاطره بیندازد، رد می کند.

۴. پاسخ به برخی ادعاها توسط جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

در پی اظهارات نمایندگان آمریکا، اتحادیه اروپا و کشورهای غربی علیه جمهوری اسلامی ایران هنگام بررسی موضوع اجرای پادمان توسط آژانس در جمهوری اسلامی ایران در نشست روز ۲۳ خرداد شورای حکام و تلاش این کشورها جهت برجسته ساختن نکات منفی گزارش مدیر کل، جهت تحریف حقایق و ایجاد جو علیه کشورمان، نماینده جمهوری اسلامی ایران روز بعد جهت رفع ابهامات، متن زیر را علاوه بر بیانیه اصلی کشورمان در پاسخ به این اظهارات مغرضانه آن ها قرائت نمود.

۱. بررسی جدی تحولات چهارسال گذشته جهت فهم عمیق ریشه عواملی که باعث بحران و بن بست کنونی شده است، بسیار ضروری است.
۲. عجیب است که سه کشور اروپایی از یک سو در پی تحریم های بیشتر علیه ایران هستند و از سوی دیگر از ایران انتظار دارند تا همکاری خود را گسترش دهد.
۳. سه کشور اروپایی طی چهارسال گذشته موجبات یک بی اعتمادی جدی را ایجاد کرده اند. قرار بود که سه کشور اروپایی با هدف حل و فصل مسأله، نقش میانجی را ایفاء کنند. اما با کمال تعجب، آن ها با پیشنهاد قطعنامه های شدید در شورای حکام خود در خط مقدم برخورد با ایران قرار گرفتند. هرچه ایران بیشتر همکاری کرد، قطعنامه ها سخت تر شد. آن ها در تمام این مدت به طور جدی سیاست منسوخ شده چماق و هویج را درپیش گرفتند.
۴. لازم است خاطرنشان گردد که موضوع اصلی که موجب شروع بحران شد، کشف ذرات آلودگی اورانیوم با غنای بالا و پائین در نطنز در پی اولین دیدار مدیرکل بود. پرسش مشروع این بود که: اگر ادعای ایران مبنی بر این که هیچ غنی سازی قبل از اعلام و دیدار مدیرکل از نطنز انجام نداده است، پس عامل وجود این آلودگی ها چیست؟ ایران تصمیم گرفت تا به طور کامل و حتی فراتر از تعهدات قانونی خود همکاری کند. حتی پذیرفت تا به طور داوطلبانه فعالیت های غنی سازی را تعلیق نماید تا به دبیرخانه آژانس به ویژه بازرسان فرصت و زمان کافی جهت انجام وظیفه فنی خود برای یافتن جواب این سؤال را بدهد. بعد از گسترده ترین و شدیدترین بازرسی ها شامل نمونه برداری های فراوان و مصاحبه با چندین نفر از همکاران فنی، در نهایت مدیرکل در ژوئن ۲۰۰۴ به شورای حکام گزارش داد که منشأ آلودگی ها خارج از ایران بوده است و در نتیجه غنی سازی در ایران انجام نگرفته است. از اینرو، این انتظار می

^۱ این بیانیه توسط علی اصغر سلطانی، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

رفت که موضوع بلافاصله از دستورکار شورای حکام خارج شود. اما ما همه از این حقیقت تلخ آگاهیم که آن‌ها به دلیل انگیزه‌های سیاسی، در پی ایجاد بهانه برای کار بر روی ابتکار افزایش بیشتر مداخله‌گری نظام پادمان آژانس و تبدیل آن به سازوکارهای تعهد آور حقوقی، فراتر از محدودیت‌های اساسنامه‌ای هستند که این امر امنیت و حاکمیت ملی اعضاء به ویژه کشورهای در حال توسعه را به خطر می‌اندازد.

۵. ایالات متحده در آستانه آغاز هر نشست شورای حکام اتهاماتی را به ویژه در ارتباط با فعالیت‌های هسته‌ای در سایت‌های نظامی مطرح می‌کرد. بعد از انجام کامل بازرسی‌ها و نمونه برداری‌ها همانطور که توسط مدیرکل گزارش شد، ثابت گردید که همه این اتهامات بی پایه و اساس بودند. کشورهای عضو با حجم عظیم تبلیغات یکجانبه رسانه‌های غربی مواجه بودند. از اینرو، موضوع اصلی که تنها مسأله و مایه نگرانی بود، یعنی موضوع آلودگی‌ها، در حاشیه قرار گرفت. از اینرو، حتی زمانی که ثابت شد و گزارش شد که منشأ آلودگی خارج از ایران بوده است، موضوع ایران همچنان در دستورکار باقی ماند.

۶. در ابتدای مذاکرات در تهران، سه کشور اروپایی تنها با درخواست تعلیق تزریق مواد هسته‌ای (UF₆) به دستگاه‌های سانتریفیوژ شروع کردند. اما گام به گام در نشست‌های بعدی شورا با تصویب قطعنامه‌ها از ایران خواستند تا مونتاژ، ساخت قطعات و کارخانه تبدیل اورانیوم اصفهان را تعلیق نماید و در نهایت، این جرأت را به خود دادند تا فراتر رفته و بگویند که ایران باید تحقیق و توسعه را متوقف نماید، بدین معنی که ملت بزرگ ایران با تمدن چند هزارساله باید از حق تحقیق و توسعه محروم گردد. این یک نقطه عطف تاریخی بود که در آن جمهوری اسلامی ایران به این نتیجه رسید که هدف ایالات متحده و سه کشور اروپایی توقف تمامی فعالیت‌های هسته‌ای صلح آمیز هسته‌ای و نه تعلیق موقت برای حل و فصل تعدادی مسائل است.

۷. مایه تأسف است که طی ۴ سال گذشته کشورهای غربی به ویژه آمریکا، سه کشور اروپایی، استرالیا، کانادا، و ژاپن به هیچ وجه در انعکاس صادقانه گزارش‌های مدیرکل به شیوه‌ای متوازن منصف نبوده‌اند. آن‌ها همواره نکاتی که مدیرکل در گزارش‌های خود اشاره کرده بود که هنوز بررسی‌ها در مورد آن‌ها کامل نشده است را برجسته ساخته‌اند. آن‌ها هرگز به این مسأله بسیار مهم که مدیرکل به طور مداوم گزارش داده است مبنی بر این که هیچ نشانه‌ای گواه بر انحراف مواد هسته‌ای به سوی اهداف ممنوعه وجود ندارد و تمام مواد هسته‌ای مورد

حسابرسی قرار گرفته اند، اذعان نمی کنند. آن ها همانطور که در خلاصه رئیس شورای حکام در سه سال پیش آمده، اعلام کردند که اگر ایران پروتکل الحاقی را اجراء کند این اجراء تضمین های معتبر می دهد مبنی بر این که فعالیت های هسته ای ایران صلح آمیز هستند. اما وقتی که ایران به طور داوطلبانه حتی قبل از تصویب به مدت سه سال آن را اجراء کرد، سپس ادعا کردند که ایران باید حتی فراتر از پروتکل الحاقی همکاری نماید.

۸. بر اساس آنچه گفتم، کشورهای غربی به ویژه سه کشور اروپایی باید بی اعتمادی چندسال گذشته را جبران نمایند. جمهوری اسلامی ایران کاملاً آماده است که به طور کامل با دبیرخانه همکاری نماید تا در صورت وجود هرگونه ابهامی آن را برطرف نماید و عدم انحراف فعالیت های هسته ای اش به سوی اهداف ممنوعه را تضمین نماید. اما یقیناً فعالیت های هسته ای مشروع خود از جمله غنی سازی را متوقف نخواهد کرد.

۵. جمع‌بندی رئیس شورای حکام

شورا با قدردانی گزارش مدیرکل درخصوص اجرای موافقت‌نامه پادمان در جمهوری اسلامی ایران مندرج در سند GOV/۲۰۰۷/۲۲ را مورد توجه قرار داد. شورا، مدیرکل و دبیرخانه را به خاطر کار حرفه‌ای و بی‌طرفانه در این زمینه مورد تقدیر قرار داد.

چندین عضو از این که پیشرفتی به سمت روشن‌سازی مسائل باقی‌مانده مربوط به محدوده و ماهیت برنامه هسته‌ای ایران حاصل نشده است، ابراز تأسف نمود و اظهار نگرانی کردند که علیرغم قطعنامه‌های شورای حکام و شورای امنیت، ایران دسترسی آژانس به اماکن، اطلاعات و افراد مربوطه را به همراه اقدامات شفاف ساز لازم برای رفع ابهام از این سه موضوع فراهم نکرده و همکاری خود را با آژانس بیشتر محدود کرده است. آن‌ها ارزیابی مدیرکل را مبنی بر این که آژانس کماکان قادر نیست پیشرفت بیشتری در تلاش‌هایش برای راستی‌آزمایی عدم وجود مواد و فعالیت‌های اظهارنشده در ایران را بدون پرداختن ایران به راستی‌آزمایی مسائل باقی‌مانده، اجرای پروتکل الحاقی و ارائه شفافیت‌های مورد نیاز حاصل نماید، مورد حمایت قرار دادند. آن‌ها همچنین ابراز نگرانی کردند که میزان اطلاع آژانس از ابعاد مشخصی از فعالیت‌های هسته‌ای ایران به واسطه این واقعیت که آژانس به مدت بیش از یک سال اطلاعاتی را در مورد اجرای پروتکل الحاقی توسط ایران دریافت نکرده، بدتر شده است.

چندین عضو ابراز تأسف کردند که ایران تکالیف مقرر در قطعنامه‌های شورای امنیت در ارتباط با تعلیق تمامی فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی و بازفرآوری اورانیوم و پروژه‌های آب‌سنگین را انجام نداده و این که برعکس به فعالیت‌های غنی‌سازی در مقیاسی حتی بزرگ‌تر ادامه داده است. چندین عضو تأکید کردند که ایران می‌باید آژانس را از شفافیت کامل و اجرای تمام‌عیاز اقدامات مورد درخواست شورای حکام و شورای امنیت به منظور ایجاد اعتماد لازم در زمینه ماهیت صرفاً صلح‌آمیز فعالیت‌های هسته‌ای ایران برخوردار سازد. در این زمینه، آن‌ها از اعلام ایران مبنی بر تعلیق اجرای کد ۳/۱ اصلاح‌شده ترتیبات فرعی ابراز تأسف کردند و تأکید کردند که ترتیبات فرعی نمی‌تواند به طور یک‌جانبه تعلیق یا اصلاح شود. آن‌ها از ایران خواستند در این تصمیم خود تجدیدنظر نمایند.

اعضاء مجدداً بر حق بنیادین و لاینفک تمامی کشورهای عضو برای توسعه انرژی هسته‌ای برای مقاصد صلح‌آمیز مطابق با تعهدات حقوقی مربوطه، تأکید کردند. برخی اعضاء این نکته را مورد تأکید قرار دادند که باید بین اقدامات داوطلبانه و اعتمادساز و تعهدات الزام‌آور پادمانی تمایز قائل شد. تعدادی اعضاء ارزیابی دبیرخانه مبنی بر این که تمام مواد هسته‌ای اظهارشده در ایران مورد حسابرسی

قرار گرفته را مورد توجه قرار دادند و برخی اعضاء نیز فعالیت کنونی آژانس در راستی آزمایی صحیح بودن اظهارنامه های ایران را مورد شناسایی و تقدیر قرار دادند.

تعدای اعضاء ایران را ترغیب به ادامه فوری همکاری های فعال و کامل با آژانس در جهت حل و فصل موضوعات باقی مانده کردند. تعدای از اعضاء همچنین توجه کردند که ایران با رهیافت پادمانی برای کارخانه غنی سازی سوخت در نطنز از جمله بازرسی های سرزده و اقدامات کنترلی و مراقبت موافقت کرده و این که نخستین بازرسی سرزده نیز انجام شده است. آن ها همچنین بر حمایت مجدد خود از تشکیل منطقه عاری از سلاح های هسته ای در خاورمیانه تأکید کردند. آن ها اظهار داشتند که هرگونه حمله یا تهدید علیه تأسیسات هسته ای صلح آمیز به منزله خطری بزرگ و نقض جدی حقوق بین الملل خواهد بود.

چندین عضو تأکید کردند که آژانس تنها مرجع صالح برای راستی آزمایی هست های در ارتباط با ان.پی.تی بوده و آژانس باید به فعالیت خود در جهت حل و فصل موضوع هسته ای ایران ادامه دهد. چند عضو نیز هرگونه فشار غیرموجه یا مداخله در فعالیت های آژانس به ویژه در زمینه فعالیت های راستی آزمایی آن را که می تواند کارآمدی و اعتبار آژانس را به مخاطره افکند، مردود شمردند.

ضرورت ادامه مذاکرات و گفتگو میان کشورهای ذی ربط در تمامی موارد مربوطه به عنوان راهی برای نیل به یک راه حل درازمدت جهت موضوع هسته ای ایران مورد تأکید قرار گرفت. بسته پیشنهادی شش کشور با حمایت نماینده عالی اتحادیه اروپا و پاسخ به آن در این راستا مورد تأکید قرار گرفت.